

8.

SINIF

**T.C.
İNKILAP TARİHİ
VE
ATATÜRKÇÜLÜK**

1

BRANŞ DENEMELERİ

YENİ TARZ YAYINLARI

KAZANIMLAR

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

1. İTA.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumu kavrar.
2. İTA.8.1.3. Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.
3. İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
4. İTA.8.2.6. Misak-ı Milli'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisi'nin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile "ulusal egemenlik" ve "tam bağımsızlık" ilkeleri ile ilişkilendirir.
5. İTA.8.3.1. Millî Mücadele Dönemi'nde Doğu Cephesi ve Güney Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.
6. İTA.8.3.4. Türk milletinin millî birlik, beraberlik ve dayanışmasının bir örneği olarak Tekalif-i Milliye Emirleri doğrultusunda yapılan uygulamaları analiz eder.
7. İTA.8.4.2. Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar.
8. İTA.8.4.9. Atatürk ilke ve İnkılaplarını oluşturan temel esasları kavrar.
9. İTA.8.6.1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini amaçlarını açıklar.
10. İTA.8.7.4. İkinci Dünya Savaşı'ndaki gelişmelerin ve bu savaşın sonuçlarının Türkiye'ye etkilerini analiz eder.

1.

Osmanlı Devleti'nde iç karışıklıkların olduğu, savaşların devam ettiği 20. Yüzyıl başlarında sosyal yaşam da değişiyordu. Kaybedilen topraklardan gelenler ve köyden kente göç edenlerle beraber şehirli nüfusu artıyordu. Nüfus artışı ile beraber teknoloji de şehirleri ve yaşamı değiştiriyordu. Elektrik, otomobil, tramvay, telefon ve telgraf kullanılmaya başlanıyordu. Basın yayın organlarının sayısı çoğalıyordu. Eğitim alanında Avrupa örnek alınarak kız öğrencilerin de eğitim alabildikleri yeni eğitim kurumları açılıyordu. Eğitimin yanında güzel sanatlar, mimari, resim, müzik gibi alanlarda da Avrupa etkisi görülüyordu. Avrupalı ressam tarzında resimler yapılıyor, mimaride Batı etkileri taşıyan eserler inşa ediliyordu. Yine Batı etkisiyle opera ve bale ülkeye girmeye başlarken tiyatrodaki yeni oyunlar yazılıyor ve oynanıyordu.

Parçada verilen bilgilerden yararlanarak 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımından etkilenmiştir.
- B) Toplum yaşamında değişiklikler meydana gelmiştir.
- C) Sosyal yaşamın tümünde Avrupa tarzı kurumlar oluşturulmuştur.
- D) İç göçlerin yaşanmasıyla nüfus değişimleri meydana gelmiştir.

2.

Manastır Askerî İdadisi Mustafa Kemal'in yetişmesinde önemli bir adım olmuş, ona yeni ufuklar açmıştır. Bu idadide Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu sıkıntıları hisseden, tartışan her gün yeni şeyler öğrenen gençler bulunmaktaydı. Mustafa Kemal, Askerî İdadideki arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyata ve hitabete ilgi duymuştur. Edebiyat öğretmeni Mehmet Asım Bey, Mustafa Kemal'in bu ilgisini görmüş ve ona askerlikle ilgili derslere daha fazla ağırlık vermesini tavsiye etmiştir. Mustafa Kemal edebiyat alanında Namık Kemal ve eserlerinden önemli ölçüde yararlanmıştır. Eserlerinde Türkçülüğü öne çıkaran Mehmet Emin Yurdakul'u burada tanımıştır. Ayrıca Askerî Rüştiye'deki Fransızca öğretmeni, Mustafa Kemal ile yakından ilgilenmiş ve Fransızca öğrenmesine büyük destek vermiştir. Mustafa Kemal, askeri öğreniminin yanı sıra izinli olarak döndüğü Selanik'te Fransızca kurslarına da katılmıştır.

Yukarıda verilen bilgilere bakılarak Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Ömer Naci ile arkadaşlığı edebiyata ve hitabete ilgi duymasını sağlamıştır.
- II. Fikir dünyasının zenginleşmesinde öğretmenlerinin ve arkadaşlarının da etkisi olmuştur.
- III. Fransızcaya ilgi duymuş okul dışında da öğrenmeye gayret göstermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

3. BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA ÇANAKKALE CEPHESİ



Birinci Dünya Savaşının devam ettiği 1915 yılında İtilaf Devletleri;

- İngiltere ve Fransa Boğazlar yoluyla ekonomik olarak zor durumda olan Rusya'ya yardım ederek Rusya'nın savaşa devam etmesini sağlamak,
- Boğazları ele geçirip Anadolu ve Rumeli arasındaki bağlantıyı keserek Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak,
- Savaşa girmemiş Balkan devletlerini İttifak Devletleri yanında savaşa girmesini engellemek için Çanakkale Cephesi'ni açtılar.

Bu cephedeki savaşların İtilaf Devletlerinin ağır yenilgisiyle sonuçlanması üzerine;

- Savaşın süresi uzamıştır.
- Bulgaristan İttifak Devletleri yanında savaşa katılmıştır.
- Müslümanların yaşadığı Hindistan gibi sömürgelerde ayaklanmalar çıkmıştır.
- Müttefiklerinden yardım alamayan Rusya savaştan çekilmek zorunda kalmıştır.
- Mustafa Kemal'in tanınmasına ve Milli Mücadelenin önderi olmasını sağlamıştır.

gibi durumlar ortaya çıkarmıştır.

Çanakkale Cephesi ile ilgili verilen bu bilgilerden yararlanarak aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşamaz?

- Dünya Savaşı'nın seyrini değiştirdiği
- Çeşitli siyasi sonuçlar ortaya çıkardığı
- Osmanlı Devleti'nin ekonomik olarak güçlendiği
- Dünya'nın farklı yerlerinde etkilerinin görüldüğü

4. Son Osmanlı Mebusan Meclisi Amasya Görüşmeleri'nde alınan kararlar üzerine 12 Ocak 1920'de İstanbul'da toplandı. Mecliste İstanbul Hükümeti ve Anadolu halkını temsil eden milletvekilleri bulunuyordu. Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti üyesi milletvekillerinin yoğun çabasıyla gizli bir oturumda daha önce Mustafa Kemal tarafından hazırlanan Misakimilli 28 Ocak 1920'de kabul edildi.

Misakimilli'de alınan kararlardan bazıları şunlardır;

- Kendi istekleriyle anavatana katılmış olan Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılabilir.
- Batı Trakya'nın durumu, orada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenmelidir.
- Mondros Ateşkesi imzalandığında işgal altında olmayan Türk vatanının tümü, ayrılmaz bir bütündür.

Buna göre,

- Türk yurdunun sınırlarının çizildiğine,
- Halkın kararına saygı duyulduğuna,
- Uluslararası eşitlik ilkesine vurgu yapıldığına

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- Yalnız I
- I ve II
- II ve III
- I, II ve III

5.

1. durum

I. Dünya Savaşı'nda Batılı devletlerden destek alan Ermeniler, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 24. maddesine ve Wilson İlkeleri'ne dayanarak bağımsız bir devlet kurmak amacıyla harekete geçti.

2. durum

Paris Barış Konferansı'nda Doğu Anadolu'da ABD mandasında bir Ermenistan Devleti kurulması kararlaştırıldı. Bu durum doğu illerine yönelik Ermeni saldırılarının artmasına neden oldu.

3. durum

Sevr Antlaşması'nda da doğuda büyük bir Ermenistan kurulması kararlaştırıldı. Bu gelişmelerden cesaret alan Ermeniler, Kars ve çevresini işgal ettiler. Bununla yetinmeyen Ermeniler, Erzurum'dan Van'a kadar uzanan bölgelerde hak iddia ettiler.

SONUÇ

Kâzım (Karabekir) Paşa komutasındaki Türk Ordusu, Ermenileri yengiye uğrattı ve barış istemek zorunda kaldılar. Gümrü Antlaşması'na göre Ermeniler işgal ettikleri yerlerden geri çekilecek, Kars, Sarıkamış, Kağızman, Iğdır, Oltu ve Kulp BMM Hükümeti'ne bırakılacaktı. Ermeniler Sevr Antlaşması'nın geçersiz olduğunu kabul edecek ve Doğu Anadolu'ya yönelik toprak taleplerinden vazgeçecekti.

Tabloda verilen bilgilere göre Ermenilerle ilgili;

- I. Misakımilli kararlarını kabul etmişlerdir.
- II. Sömürgeci devletlerin desteğiyle hareket etmişlerdir.
- III. Milliyetçilik duygularıyla isyan etmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III D) I, II ve III

6.

Batı Cephesi'nde Eskişehir – Kütahya Savaşları'ndan sonra daha fazla kayıp verilmemesi için ordu Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmiştir. Bu durumda Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması için bazı tedbirler alınması gerekmiştir. Olağanüstü durumun olağanüstü yetkilerle aşılabileceği düşünen Mustafa Kemal Paşa Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden aldığı Başkomutanlık yetkisi ile ordunun maddi ve manevi gücünü yükseltmek için Tekalifi Millîye Emirlerini (Millî Yüklümlülükler) yayımlanmıştır. Yayımlanan bu emirler ile vatandaşın elindekilerin bir kısmını orduya vererek fedakârlık yapılması istenmiştir.

Buna göre Tekalifi Millîye Emirlerinin yayınlanması ile;

- I. Türk ordusunun taarruz gücüne ulaştırılması
- II. Anadolu'daki Yunan işgalinin sona erdirilmesi
- III. Azınlıkların çıkardığı ayaklanmaların bastırılması

durumlarından hangileri gerçekleştirilmek istenmiştir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

7.

28 Ekim günü Mustafa Kemal Paşa yakın arkadaşları ile görüşerek “Yarın Cumhuriyeti’i ilan edeceğiz.” dedi. İsmet Paşa ile birlikte 1921 Anayasası’na bazı maddeler ekleyip düzeltmeler yapmak için kanun tasarısı hazırladılar. Bu tasarı sonraki gün Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde görüşülüp tartışılarak oybirliğiyle anayasa değişikliği olarak kabul edildi. Kabul edilen değişiklik anayasaya şu maddeler eklendi.

1921 TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI	I.	Türkiye Devleti’nin yönetim şekli Cumhuriyet’tir.
	II.	Türkiye Devleti, Büyük Millet Meclisi tarafından yönetilir.
	III.	Türkiye Devleti, hükümetin böldüğü idari birimleri bakanlar kurulu aracılığıyla yönetir.

Buna göre yaşanan bu gelişmelerden yararlanarak yeni kurulan Türk Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Cumhurbaşkanının devletin başı olduğu kabul edilmiştir.
- B) Devlet yönetiminde anayasa esas alınmıştır.
- C) Hâkimiyetin kaynağı millet olduğu benimsenmiştir.
- D) Yönetim biçimi belli olmuştur.

8.

Atatürk ilke ve inkılapları, Türkiye Cumhuriyeti’nin temel yapı taşlarını oluşturmaktadır. Atatürk ilke ve inkılapları bir bütündür. Atatürk’ün ilke ve inkılapları oluşturmasında ki en büyük amacı, Türkiye Cumhuriyeti’nin çağdaş ve gelişmiş batı devletleri karşısında durabilmesidir. Bu ilke ve inkılaplar bir takım esaslara dayanmaktadır. Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı esaslardan bazıları şunlardır;

- Vatan ve millet sevgisinden alınan güçle millî birlik ve beraberlik esas alınmıştır.
- Milletin ve vatanın bağımsızlığı, özgürlüğü hedef alınmıştır.

Bu esaslardan hareketle;

- I. Ulusal dayanışmayı hedef alan bir anlayış benimsenmiştir.
- II. Manda ve himaye düşüncesine karşı çıkmıştır.
- III. Bölücü ve ayırıcı unsurlara karşı çıkmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

9. Mustafa Kemal, Karşıyaka'da kendisi için hazırlanmış eve gelir. Evin tam girişine bembeyaz mermerin üzerine ipekten bir Yunan bayrağı serilmiştir. Kadın erkek orada bulunan İzmirli erkekler "Buyurunuz, geçiniz... Yunan Kralı, bu evden içeri bizim bayrağımızı çiğneyerek girdi. Siz de öyle yapın. O lekeyi silin" derler. Mustafa Kemal yerde serili bayrağın önünde durur ve şöyle der: "O geçmişte kötü etmiştir. Bir milletin istiklalini temsil eden bayrak çiğnenmez. Ben onun hatasını tekrar etmem." Bayrağı kaldırtır ve bembeyaz mermerlere basarak içeri girer.



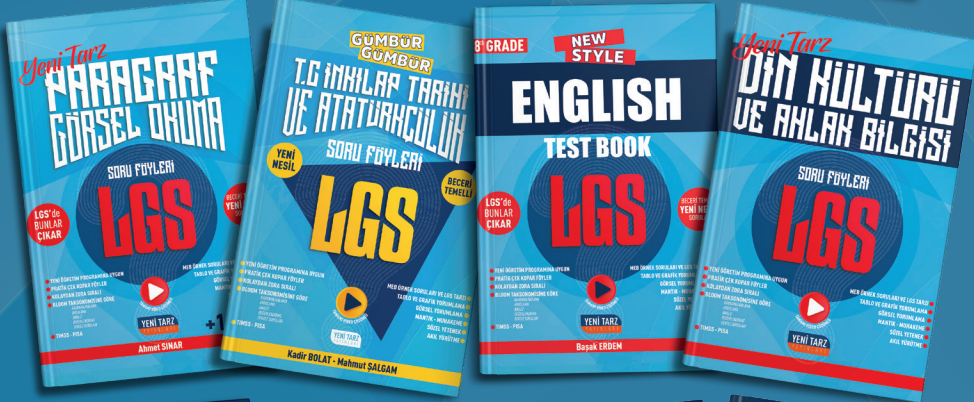
Yaşanan bu olaydan yararlanarak Atatürk dönemi Türk dış politikasının temel esaslarından hangisine vurgu yapıldığı söylenebilir?

- A) Tam Bağımsızlık B) Gerçekçilik ve Akılcılık C) Mütekabiliyet (Karşılıklılık) D) Millî Menfaatleri Esas Alma
10. İkinci Dünya Savaşı öncesi, savaş devam ederken ve savaş sonrası ile ilgili Türkiye'nin izlediği tutum ve yaşanan bazı gelişmeler verilmiştir.

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA TÜRKİYE		
Savaş Öncesi	Savaş Devam Ederken	Savaş Sonrası
<ul style="list-style-type: none">– Almanya ve Sovyet Rusya ile saldırmazlık antlaşmaları imzalanmıştır.– Akdeniz'in güvenliği için İngiltere ve Fransa ile antlaşmalar imzalanmıştır.	<ul style="list-style-type: none">– Ekmek karneyle verilmeye başlanmıştır.– Şehirlerde geceleri karartma uygulanmıştır.– Asker sayısı ve askeri harcamalar artmıştır.– Boğazlar ve çevresini güvenlik altında tutmak için altı ilde sıkıyönetim ilan etmiştir.– Ancak savaş sonunda Birleşmiş Milletler teşkilatına üye olmak isteyen Türkiye Cumhuriyeti Mihver devletler grubuna savaş ilan etmiştir	<ul style="list-style-type: none">– Birleşmiş Milletler teşkilatına üye olmuştur.– Sovyet yayılmasını önlemek için kurulan NATO'ya üye olmuştur.– Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamıştır.– Marshall yardımları adı altında alınan yabancı krediler ülke içinde, başta sanayi olmak üzere yatırımlar yapılmıştır.– Millî Kalkınma Partisi ve Demokrat Partisi kurulmuştur.

Bu bilgilere göre Türkiye ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Birinci Dünya Savaşı'ndaki müttefikleri ile birlikte hareket etmiştir.
B) Savaş sonrasında siyasi ve ekonomik alanda gelişmeler yaşanmıştır.
C) Savaşa girme tehlikesine karşı askeri ve ekonomik tedbirler almıştır.
D) Savaşları önleme doğrultusunda bazı uluslararası kuruluşlara üye olmuştur.



FOTOKOPİ ÇEKMEK
HAK İHLALIDIR
EYTED
EĞİTİM YATIRIM VE TEŞAKKÜLÜK ÖZELİ

İletişim

Ostim Mahallesi 1207. Sokak
No: 3/C-D Ostim / ANKARA
0 312 386 00 26 - 0 850 302 20 90



[/YeniTarz Yayınları](https://www.facebook.com/YeniTarzYayinlari)

[@YeniTarz Yayınları](https://www.instagram.com/YeniTarzYayinlari)

[@YeniTarzYayin](https://www.twitter.com/YeniTarzYayin)

8.

SINIF

**T.C.
İNKILAP TARİHİ
VE
ATATÜRKÇÜLÜK**

2

BRANŞ DENEMELERİ

YENİ TARZ YAYINLARI

KAZANIMLAR

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

1. İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.
2. İTA.8.2.4. Kuvâ-ı Milliye'nin oluşum sürecisini ve sonrasında medana gelen gelişmeleri kavrar.
3. İTA.8.2.7. Büyük Millet Meclisinin karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder.
4. İTA.8.3.3. Milli Mücadele'nin zor bir döneminde Maarif Kongresi yapan Atatürk'ün, milli ve çağdaş eğitime verdiği önemi kavrar.
5. İTA.8.3.5. Sakarya Meydan Savaşı'nın kazanılmasında ve Büyük Taaruz'un başarılı olmasında Mustafa Kemal'in rolüne ilişkin çıkarımlarda bulunur.
6. İTA.8.4.3. Hukuk alanında meydana gelen gelişmelerin toplumsal hayata yansımalarını kavrar.
7. İTA.8.4.8. Cumhuriyet'in sağladığı kazanımları ve Atatürk'ün Türk milleti için gösterdiği hedefleri analiz eder.
8. İTA.8.5.1. Atatürk Dönemi'ndeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar.
9. İTA.8.6.1. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini amaçlarını açıklar.
10. İTA.8.7.1. Atatürk'ün ölümüne ilişkin yansıma ve değerlendirmelerden hareketle onun fikir ve eserlerinin evrensel değerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.

1.



“Batılılar geldiklerinde ellerinde İncil, bizim elimizde topraklarımız vardı. Bize gözlerimizi kapayarak dua etmeyi öğrettiler. Gözümüzü açtığı-
mızda, bizim elimizde İncil, onların elinde topraklarımız vardı.”

Kenya Kurucu Devlet Başkanı Jomo Kenyatta (1894 - 1976)

Bu metne göre I.Dünya Savaşı'nın gerçek nedenleri,

- I. Milliyetçilik,
- II. Sömürgecilik,
- III. Ham madde bulma ihtiyacı

durumlarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III D) II ve III

2. II. Birinci Dünya Savaşı sonrasında Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalanmasıyla:

- Ordunun terhis edilmesi
- İtilaf Devletleri'nin Anadolu'da işgale başlaması
- İstanbul Hükümeti'nin Türk milletini koruyamaması
- Azınlıkların karışıklıklar çıkararak ayaklanmaya başlaması

gibi gelişmeler yaşanmıştır. Bunun üzerine Osmanlı topraklarında işgallere karşı mitingler düzenlenmeye, bölgesel direniş birlikleri oluşturulmaya başlanmıştır. İşgallere karşı kurulan bu silahlı halk kuvvetlerine Kuvayımiliye (Milli Kuvvetler) olarak adlandırılmıştır. Bu direniş gittikçe güçlenerek “Kuvayı Milliye Ruhu”nu oluşturmuştur. Askeri düzen ve disiplinden yoksun olan bu grupların içerisinde toplumun her kesiminden vatansever insan canı pahasına mücadele etmiştir. Gereksinimlerini yerel halktan karşılayıp vatani savunarak işgalleri önlemeye çalışmışlardır. Bu birlikler düşmanı tamamen durdurmasa da düzenli ordunun kurulmasına kadar oyalaması ve zaman kazanılması açısından faydalı olmuştur.

Bu bilgilere göre Kuvayımiliye ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) Neden oluşturulmuştur?
- B) Kimlerden oluşmuştur?
- C) Neden kaldırılmıştır?
- D) Ne gibi faydalar sağlamıştır?

3.

TBMM, bir taraftan işgalci güçlere karşı mücadele ederken, diğer taraftan da iç ayaklanmalarla uğraşmak zorunda kalmıştır. TBMM'yi ortadan kaldırmak ve otoritesini sarsmak için çıkan bu ayaklanmalar İstanbul Hükümeti, İtilaf Devletleri, azınlıklar ve eski Kuvayımilliyeciler tarafından çıkarılmıştır. İstanbul Hükümeti ayaklanmaları Anadolu'daki kaybolan otoritesini tekrar sağlamak için çıkartırken, İtilaf Devletleri işgaller karşısında direniş oluşmasını engellemek, boğazlar ve çevresinin kontrolünü kaybetmemek için TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları desteklemiştir. Azınlıklar ise kendi milli devletlerini kurmak için İtilaf Devletleri'nin desteği ile ayaklanmıştır. TBMM bu ayaklanmaları bastırmak için bir takım önlemler almıştır.

Bu önlemlerden bazıları şunlardır;

- İstanbul ile her türlü bağlantı kesilmiştir.
- Hiyanet-i Vataniye Kanunu çıkarılmıştır.
- İstiklal Mahkemeleri kurulmuştur.

Bu bilgilere göre;

- TBMM'nin yargı yetkisini kullandığı,
- İstanbul Hükümeti'nin Anadolu'daki etkisinin azaltılmaya çalışıldığı,
- Anadolu'da farklı grupların meclise karşı isyan ettiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

4.

Atatürk'ün millî ve çağdaş eğitime verdiği önemi açıklayan bazı sözlerini şunlardır:

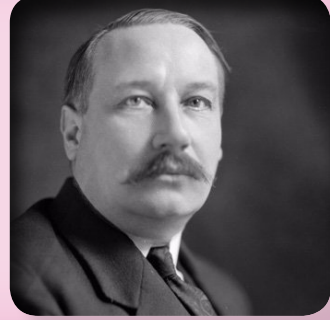
- “Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken onlara bilhassa varlığına ve birliğine saldıran yabancı güçler ve fikirlerle nasıl mücadele edecekleri öğretilmelidir.”
- “Bir toplum, cinsinden yalnız birinin yeni gerekleri edinmesiyle yeterirse o toplum yarıdan fazla kuvvetsizlik içinde kalır. Bir millet ilerlemek ve medenileşmek isterse bilhassa bu noktayı esas olarak kabul etmek mecburiyetindedir.”
- “Millî terbiye programında, milletimizin gelişmesine engel olan ve bu güne kadar uygulanan eski eğitim içinde yer alan hurafeler ile bize uygun olmayan yabancı etkiler ister doğudan ister batıdan bulunmamalıdır.”

Bu sözleri değerlendirdiğinde Atatürk'ün aşağıdakilerden hangisine vurgu yaptığı söylenemez?

- Eğitim bilime dayalı olmalıdır.
- Eğitim meslek kazandırmalıdır.
- Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmalıdır.
- Eğitim millî olmalıdır.

5.

Sakarya Savaşı'ndan önce Türkiye'ye gelmiş olan Fransız temsilci Franklin Bouillion'a Batı Cephesi gezdirilmiştir. Fransız temsilci Eskişehir'de bir uçağın motor, gövde ve kanatlarının ne kadar derme çatma gereçlerle tutturulduğuna tanık olmuştur. Türk subayların bu uçağı korkmadan kullandıklarını görünce "... Bu ne büyük cesaret ve kahramanlıktır, elbette savaşı kazanırsınız."



Metne göre;

- I. Türk askerinin zafere inandığı
- II. Sınırlı imkânlar ile mücadele edildiği
- III. Fransızların, Türklerle birlikte mücadele ettiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

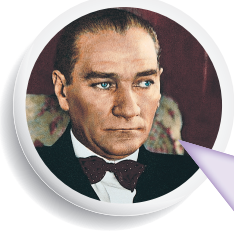
6.

Yeni Türk Devleti hazırladığı anayasa ve kanunlarla insan haklarını koruma altına almıştır. Yeni Türk Devleti'nin kuruluşunun hukuki ve siyasi bir belgesi olan 1921 Anayasası'nda "Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir." ifadesi yer almış, savaş sırasında kararların daha hızlı alınabilmesi ve uygulanabilmesi için yasama, yürütme ve yargı yetkileri TBMM'ye verilmiştir. Olağanüstü şartlardan dolayı kısa ve öz olarak hazırlanan 1921 Anayasası'nda devletin yönetim biçimi belirtilmemiştir. Cumhuriyet'in ilanından sonra anayasaya "Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir." maddesi eklenerek devletin yönetim biçimi anayasa da belirtilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci anayasası olan 1924 Anayasası cumhuriyet tarihinin en uzun süre yürürlükte kalan anayasası olmuştur. Ülkemizin gereksinimleri doğrultusunda 1961 ve 1982 yıllarında yeni anayasalar yapılmıştır. Bu anayasaların tamamında egemenliğin millete ait olduğu hükmü korunmuştur.

Buna göre Türkiye Cumhuriyeti'nin anayasaları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 1921 Anayasası güçler ayrılığı ilkesini benimsemiştir.
- B) Egemenliğin, Osmanlı Devleti'nden Türk ulusuna geçtiği belgelenmiştir.
- C) Yeni Türk Devleti'nin ilk anayasası olağanüstü şartlarda hazırlanmıştır.
- D) 1924 Anayasası ile ülke uzun yıllar yönetilmiştir.

7.



Yurttaşlarım!

Az zamanda çok büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir... Fakat yaptıklarımızı asla kâfi göremeyiz. Çünkü daha çok ve daha büyük işler yapmak mecburiyetinde ve azmindeyiz. Yurdumuzu dünyanın en mâmur ve en medenî memleketleri seviyesine çıkaracağız. Milletimizi en geniş refah vasıta ve kaynaklarına sahip kılacağız. Millî kültürümüzü muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız. Çünkü Türk milletinin karakteri yüksektir. Türk milleti çalışkandır. Türk milleti zekidir. Çünkü Türk milleti birlik ve beraberlik ile güçlükleri yenmesini bilmiştir. Ve çünkü Türk milletinin yürümekte olduğu terakki ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale müspet ilimdir..."

Atatürk'ün cumhuriyetin ilanının onuncu yılı kutlamalarında yaptığı konuşmasındaki bu sözlerinden yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türk milletine olan güvenini dile getirmiştir.
- B) Sınırlarını genişletmek için çalışmasının gerektiğini bildirmiştir.
- C) Medeniyet yolunda ilerlemek için akıllı ve bilimi rehber edinmiştir.
- D) Türk milletine uygar uluslar seviyesine çıkma hedefi göstermiştir.

8.

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kapatılması ile ilk çok partili sisteme geçiş denemesi sona ermişti. Yapılan genel seçimlere tek parti olarak katılan Cumhuriyet Halk Fırkası, seçimlerin sonuçlanmasından sonra hükümeti oluşturdu. Oluşan Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetinde milletvekilleri, idari teşkilat alanında ve dış ilişkilerin düzenlenmesinde gerekli olan kararları oy birliği ile kabul ettiler. Fakat, bazı milletvekilleri partinin ekonomik politikalarını beğenmiyorlardı. Bu arada dünyada yaşanan ekonomik bunalım baş gösterdi ve bu durumdan Türkiye'de etkilendi. Parti içinde bazı milletvekilleri hükümetin izlediği ekonomi siyasetini eleştirerek rahatsızlıklarını dile getirmeye başladılar. Atatürk'te zaten hükümetin denetlenmesi ve çok partili hayata geçiş için yeni bir siyasi partinin kurulması gerektiğini düşündüğü için bu durumu fırsata çevirmek istedi. Bunun üzerine Atatürk'ün de destekleriyle Fethi Okyar liderliğinde Serbest Cumhuriyet Fırkası kuruldu.

Çok partili demokratik hayata geçiş ile ilgili verilen bu bilgilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) TBMM'de çok sesliliğin olması gerektiğine
- B) Uluslararası gelişmelerin ülke siyasetini etkilediğine
- C) Kurulan siyasi partinin dini duyguları istismar ettiğine
- D) Cumhuriyet Halk Partisinde muhalif milletvekillerinin bulunduğuna

9.

Osmanlı Devleti sınırları içinde yer alan azınlık ve yabancı okullarını batı uygarlığını tanıma, ayrı din ve kültürlerle sahip olan topluluklar arasında Osmanlı düşüncesini geliştirecek ve güçlendirecek kurumlar olarak görmüştür. Ancak gerçekte ise bu okulların amacı; Osmanlı topraklarında dinlerini, kültürlerini yaymak ve kendi çıkarlarını koruyacak kişiler yetiştirmektir. Ayrıca azınlıkların desteklenerek çıkarılan isyanlarda menfaatleri doğrultusunda karar aldırılmaktı. Atatürk bu okulların durumuna karşı çıkarak Lozan Barış Antlaşmasında bu okulların ancak Türk kanunlarına uymak koşuluyla eğitime devam edebilecekleri kararın alınmasını sağlamıştır.

Buna aşağıdakilerden hangisi Lozan'da Türkiye Devletinin bu okullara karşı çıkmasının nedenleri arasında gösterilemez?

- A) İç karışıklıklara destek vermesi
- B) Türk millî kültürüne zarar vermesi
- C) Bağımsızlık ilkesine aykırı olması
- D) Bilimde yeniliklerin uzağında kalması

10. Aşağıda Atatürk'ün ölümü üzerine söylenen bazı sözlere yer verilmiştir.

O büyük insan yalnız Türkiye için değil bütün doğu milletleri için de en büyük önderdi.

Emanullah Han Afgan Kralı

Mustafa Kemal yeni Türkiye'nin kalbidir. Eski yıpranmış bir toplumdan yep yeni güçlü bir millet yaratmış eşsiz kişiliğiyle kendini herkese saydırmış enerjisiyle herkesi kendine inandırmıştır.

Ma ShaO - Cheng Çin'li Yazar

Atatürk yalnız Türk milletinin değil özgürlüğü uğruna savaşan bütün milletlerin önderiydi. O'nun direktifleri altında siz bağımsızlığınıza kavuştunuz, biz de o yoldan yürüyerek özgürlüğümüze kavuştuk.

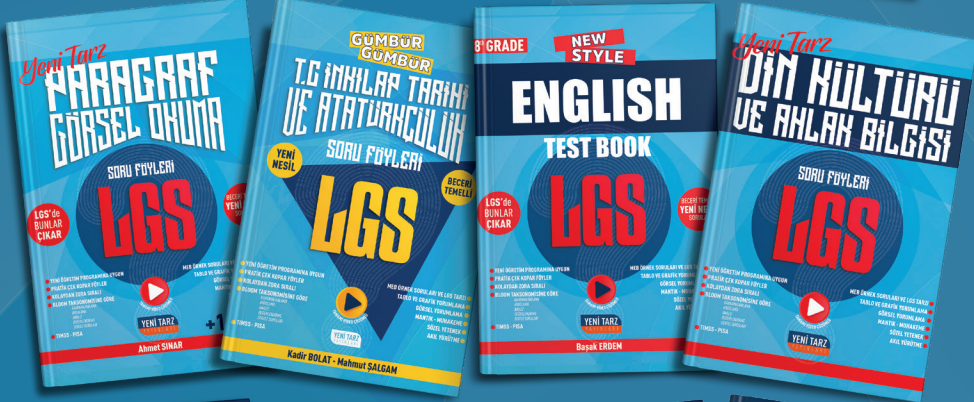
Bayan Sucheta Hint Parlamento Heyeti Başkanı

Bu sözlere bakılarak Atatürk ile ilgili,

- I. İcraatlarının evrensel nitelik taşıdığı,
- II. İnkılapçı bir kişiliğe sahip olduğu,
- III. İleri görüşlülüğü ve çok yönlülüğü ile batı dünyasını etkilediği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III



FOTOKOPİ ÇEKMEK
HAK İHLALIDIR
EYTED
EĞİTİM YAYINLARI VE TEŞAKKÜLLERİNDİR

İletişim

Ostim Mahallesi 1207. Sokak
No: 3/C-D Ostim / ANKARA
0 312 386 00 26 - 0 850 302 20 90



[/YeniTarz Yayınları](https://www.facebook.com/YeniTarzYayinlari)

[@YeniTarz Yayınları](https://www.instagram.com/YeniTarzYayinlari)

[@YeniTarzYayin](https://www.twitter.com/YeniTarzYayin)

8.

SINIF

**T.C.
İNKILAP TARİHİ
VE
ATATÜRKÇÜLÜK**

3

BRANŞ DENEMELERİ

YENİ TARZ YAYINLARI

KAZANIMLAR

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

1. İTA.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
2. İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
3. İTA.8.2.5. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.
4. İTA.8.3.1. Millî Mücadele Dönemi'nde Doğu Cephesi ve Güney Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.
5. İTA.8.3.4. Türk milletinin millî birlik, beraberlik ve dayanışmasının bir örneği olarak Tekalif-i Millîye Emirleri doğrultusunda yapılan uygulamaları analiz eder.
6. İTA.8.4.1. Çağdaşlaşan Türkiye'nin temeli olan Atatürk ilkelerini açıklar.
7. İTA.8.4.7. Atatürk Dönemi'nde sağlık alanında yapılan çalışmaları devletin temel görevleri ile ilişkilendirir.
8. İTA.8.4.9. Atatürk ilke ve inkılaplarını oluşturan temel esasları kavrar
9. İTA.8.5.3. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye Cumhuriyetine yönelik tehditleri analiz eder.
10. İTA.8.7.3. Atatürk'ün İkinci Dünya Savaşı öncesi tespitleri ve girişimleri Türkiye'nin savaşta izlediği denge siyaseti ile ilişkilendirilir.

1.

Mustafa Kemal'in fikir hayatının oluşmasında ve gelişmesinde Manastır Askeri İdadisi'nde okuduğu dönem çok etkili olmuştur. Mustafa Kemal'in okuduğu o yıllarda Manastır, yaşanan olaylar nedeniyle son derece karışıktı. Bu okulun bulunduğu Makedonya bölgesinde yaşayan azınlıklar Osmanlı Devleti'nden ayrılmak amacıyla ayaklanmışlardı. Bulgar ve Yunan çeteleri bölgede Türklere karşı yoğun bir saldırı içindeydiler. Bütün bu olaylara tanıklık eden Mustafa Kemal, bölgede yaşanan olayların Osmanlı Devleti'ni hızla yıkılışa doğru götürdüğünü görmüştür.

Buna göre, Mustafa Kemal'in okuduğu dönemde Makedonya bölgesinde yaşanan olaylara neden olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kilise'nin Hristiyanlığı yayma düşüncesi
- B) Coğrafi Keşiflerle ortaya çıkan sömürgecilik yarışı
- C) Sanayi Devrimi sonunda yaşanan hammadde açığı
- D) Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik akımı

2.

Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı'nın hızla geniş alana yayılması üzerine siyasi yalnızlıktan kurtulmak amacıyla ittifak girişimlerinde bulundu. İlk ittifak teklifini İngiltere'ye yaptı, ancak İngiltere bu teklifi kabul etmedi. Daha sonra Fransa'ya ittifak teklif edildi, Fransa da teklifi kabul etmedi. Osmanlı Devleti'nde yönetimi elinde bulunduran İttihat ve Terakki Partisi'nin önde gelen isimleri Almanya'nın savaşı kazanacağını düşünüyorlardı. Osmanlı Devleti ile Almanya arasında 2 Ağustos 1914 tarihinde bir dostluk antlaşması imzalandı. Bu sırada Akdeniz'de bulunan ve İngiliz donanmasından kaçan Almanlara ait Goben ve Breslav adlı savaş gemileri Çanakkale Boğazı'nı geçerek Osmanlı Devleti'ne sığındı. Uluslararası hukuka göre tarafsız olan Osmanlı Devleti'nin bu gemileri elinde tutup mürettebatı da tutuklaması gerekiyordu. İngiltere, bu gemilerin kendisine geri verilmesini istedi. Osmanlı ise bu gemileri satın aldığını bildirerek gemilere Yavuz ve Midilli isimlerini verdi. Türk bayrağı çekilen bu gemiler Alman amiralin komutasında Osmanlı donanmasıyla birlikte Karadeniz'e çıkarak Rus limanlarını bombaladılar. Bu olay üzerine önce Rusya daha sonra da İtilaf Devletleri, Osmanlı Devleti'ne savaş açtı. Böylece Osmanlı Devleti İttifak Devletleri'nin yanında savaşa girmiş oldu.

Bu bilgilere göre;

- I. Osmanlı Devleti, uluslararası hukuka aykırı hareket etmiştir.
- II. Osmanlı Devleti'nin ekonomik yönden zayıf olması nedeniyle Fransa ve İngiltere Osmanlı Devleti ile İttifak kurmamıştır.
- III. İttihat ve Terakki Partisi, Almanya yanlısı bir politika izlemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

3. Mustafa Kemal'in Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde yaptığı çalışmalardan biri de Amasya Genelgesi'ni hazırlayarak kamuoyuna sunmaktır. Aşağıdaki görselde bu metnin imzalanması tasvir edilmiştir.



AMASYA GENELGESİ (22 HAZİRAN 1919)

- (Amasya Tamimi, İhtilal Beyannamesi, Paşalar Deklarasyonu olarak da bilinir.)
- İmzalayan paşalar;
 - Kazım Karabekir
 - Ali Fuat Cebesoy
 - Rauf Orbay
 - Refet Bele
 - Cemal Paşa

Buna göre, Mustafa Kemal'in Amasya Genelgesi'ni bazı komutanlara da imzalatmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurtuluş Mücadelesi'ni bireysellikten çıkartıp halka mâl etmek.
 B) İstanbul Hükümeti'nin ve padişahın onaylamasını sağlamak.
 C) İtilaf Devletleri'nin Mondros'tan vazgeçmelerini sağlamak.
 D) İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılığı ortaya çıkarmak.
4. • Türk kuvvetleri, Millî Mücadele sırasında Doğu Cephesi'nde Ermeniler ile savaşmıştır. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra ortaya çıkan boşluktan yararlanan Ermeniler, İngilizlerin desteğiyle Van, Bitlis, Erzurum, Kars ve Nahçıvan'ı işgal etmiştir. 15. Kolordu komutanı olan Kazım Karabekir Paşa Ermenileri mağlup ederek Kars, Sarıkamış ve Gümrü'yü geri almıştır. Ermeni Hükümeti barış istemek zorunda kalmış ve 3 Aralık 1920'de Gümrü Barış Antlaşması imzalanmıştır.
- Güney Cephesi'ndeki savaşlar Fransızlara ve Ermenilere karşı yapılmıştır. Fransızların bölgeyi işgal ettiği sırada Osmanlı ordusu terhis edilmiş, ülke savunmasız bırakılmıştır. Bölgede düzenli ordunun bulunmaması halkın örgütlenmesine ve Kuvayımillîye birliklerinin kurulmasına ortam hazırlamıştır. Kuvayımillîye birlikleri Urfa'da Ali Saip Ursavaş, Maraş'ta Sütçü İmam, Antep'te Şahin Bey öncülüğünde düşmana karşı mücadele etmiştir. Sakarya Savaşı'ndan sonra 20 Ekim 1921'de Ankara Antlaşması ile Güney Cephesi kapanmıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Düzenli ordu her iki bölgede de başarıyla mücadele etmiştir.
 B) Yurdun değişik yerlerinde mücadele verilmiştir.
 C) Ermenilerle hem doğuda hem de güneyde mücadele edilmiştir.
 D) Türk milleti bağımsızlık duygusuyla hareket etmiştir.